

Állás. díj helyben:	
Egész évre . . .	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre . . .	2 frt
Vidékre 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal . . .	20 frt
Fél oldal	10 frt
Negyedoldal . . .	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör, V. rag- utca, 337-ik házszám.	
Ugy a kéziratok mint a hirdetések ott vétetnek fel.	
„Nyiltér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári ille- ték számíttatik.	

Szegedi vasutas élnetlenség.

Palics fürdőintézetünk napról-napra élénkebb képet ölt, s a gyönyörű tavaszi délutánokon ma már tömeges a kirándulók száma, azonban a vasutaknál keveset törődnek az utasok ellátásával.

Igy történt az e hó 12-én is. A szabadkai indóháznál látni lehetett már, hogy a nagyközönségre kevés a személyszállító kocsik, itt azonban még segíthettek a bajon, mert II-od osztályu jegyekkel utazó közönségnek adhattak helyet többnyire az I-ső osztályu kocsikban, amikor már zsúfolva voltak a II-od osztályuak.

Nem így történt azonban a Szegedről Palicsra érkező esti 6 órai vonattal.

A vonat megérkezésekor körülbelül 50—60 személyből álló kiránduló közönség keresett helyet, azonban nagyon keveset helyezhetett el a vonatvezető azon szakaszba melyhez jegye szól. Segítettek a bajon első sorban azzal, hogy II-od osztályu jegyekkel III-od osztályba utaltak többeket, de a hely csakhamar megfogyott ott is, úgy hogy előkelő társadalmi állással bíró kirándulók több urihölgy társaságában részint

ronda marhaszállító kocsikba voltak kénytelenek beszállani, részint a fékező fülkékbe szorultak, — amit megengedni nem is szabad — hacsak nem akartak Palicstól Szabadkáig gyalogolni, esőben sárban, miután a kocsit ez idő szerint teljesen járhatatlan.

A méltatlankodás és többrendbeli kifakadásra a vonatvezető azzal mentette magát, hogy ő a szegedi indóháznál megmondotta az intézkedő tisztviselőnek, hogy a rendelkezésre adott személyszállító kocsik kevés, a palicsi utazókat elhelyezni képtelen lesz, mert tudta azt, hogy ott nagyobb közönség fog beszállani. A vonatvezető azon kérelmére, hogy az a szegedi vasuti tisztviselő több kocsit csatoltasson, a tisztviselő azzal felelt: „fogja be a száját és indítson“.

Ez esetről a szabadkai indóháznál írásbeli panasz vétetett fel, mely hiszszük, hogy gyors elintézésben fog részesülni, miután magasabb helyeken nem úgy fogják fel a közönség kényelmét mint a szegedi vasuti ur, hanem hiszszük, hogy úgy, hogy a közönség ne kizsebeltessék, hanem váltott jegyével ott utazhassék, a hová jegye szól, nem pedig marhaszállító kocsikban, ahol még leülni sem lehet.

Miután pedig a Palicsra kirándulók és künnlakók száma napról-napra szaporodik, felhívjuk törvényhatóságunk figyelmét arra, hogy minél előbb intézen kérelmet akár a miniszterium, akár az üzletvezetőséghez, hogy azonnal intézkedjenek, miszerint a fürdőlátogató közönség hasonló élnetellen visszaéléseknek ne dobassék martalékul.

Törvényhatósági közgyűlés.

Törvényhatóságunk május hó 12-én tartotta rendes havi közgyűlését, Kállay Albert főispán elnöklete alatt. A terem igen népes volt szabadkai szokás szerint azért mert az obtyinár urak kenyeret osztogattak. Ilyen alkalmakkor míg a lábadozó beteg is felszokott nálunk menni a közgyűlési terembe mert rendszerint egy vagy más oldalról érdekelve van.

A népesség mellett zajos is volt a közgyűlés meg tanulságos is.

Az egyes szónokok majdnem nyíltan csapták a másik szemé közé, hogy pénzért beszélnek, és hogy nagyon is a zsebek érdekeit képviselik. Főispánunk kivételesen tapintatosan járt el az ut kövezések kérdésénél.

Mínthogy azonban hosszúra terjedő lenne ezuttal részletes értesítést adni, iparkodni fogunk mielőbb e közgyűlési vergődéseket úgy felmutatni amint az az érdektelen szemlélőre közvetlen hatást gyakorolt.

A közgyűlést Kállay Albert főispán Ba-

TÁRCSA.

A bécsi kiállításból.

Írta: VÁLI BÉLA.

Bécs, máj. 5-én.

A bécsiek igen jól értenek ahhoz, hogy miként kell és lehet a művelt világ érdeklődését Bécs iránt ébren tartani. Évről-évre kimeríthetlen leleményességgel újabb és újabb ünnepélyeket, kiállításokat s más ilyféle közérdekű látványosságokat rendeznek, melyek emelik a város hírnevét s odavonják a turistákat s műbarátokat.

Soha Bécs oly mesészerűen szép s annyi szakbeli műkincset tartalmazó kiállítást nem mutathatott fel, mint e napokban föltároló „színeszeti és zenészeti kiállításban” bemutat. A művelt világ összes kiválóbb műkincse foglal itt helyet azon szaktól, mely a nemzetek szívét s büszkeségét legjobban uralja. Ép ennél fogva bizonyosra vehető, hogy Bécs, ha nem is leend azáltal annyira látogatott, mint volt a bécsi világkiállítás alatt, többféle nemzet fiait által fog ezuttal fölkerestetni, s hogy jelenlegi láto-

gatói nem kíváncsiakból, de műbarátokból fog állani, az szintén becsülésre méltó jelenség.

A bécsi színeszeti és zenészeti kiállítás élén Károly Lajos főherceg áll, ki az uralkodó család közt mint a szépművészetek kiváló maecenása s kitűnő műértő ösmeretes. Nevezett főherceg közel két év óta munkálkodik a kiállítás szervezésén s valóban első sorban az ő határtalan figyelmének és odaadó szorgalmának köszönhető csak az, hogy a kiállítás eszméje oly impozáns megvalósulást nyert.

Károly Lajos főherceg mellett az érdemekben kiváló részt bír Metternich Paula hercegnő, kinek szalonja az osztrák irodalom és művészeti ágak valóságos tüzhelye. Metternich Paula hercegnő közel egy év óta kizárólag e kiállításnak él. Naponként irányadó részt vesz a terveket előterjesztő ülésben, ellenőrzi azoknak megvalósítását, kifogyhatlan erélyvel buzgólkodik azon, hogy a külföldi diplomácia révén a külföldi és pedig az európai elem ép oly gazdagon legyen képviselve, mint a tengerentuli összes nemzetek.

Metternich Paula hercegnő mellett a bécsi helytartó tanácsos, gróf Kie l m a n s e g g

és neje, továbbá Prix főpolgármester és neje osztognak a kiállítás létesítésének sikerében.

A több millióra menő műtárgy rendezése s művészi beosztása Dr. A u s p i t z udvari tanácsos érdeme, ki a kiállítás berendezési munkálatában hónapok óta emberfölötti erőt fejt ki.

A kiállítás területe még teljesen el van zárva. És pedig, midőn e sorokat írom, nemcsak a kíváncsi érdeklődők, de a bécsi szerkesztőségek tagjai s a kiválóbb műbarátok előtt is. Nekem gróf Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi miniszter ő excellenciájának ajánló levele nyitott utat, s csakis ezen révén ösmerhettem meg a kiállítás szervezésének, kivitelének titkait s azon sok ezernyi műkincset, mely késő bejelentés miatt felhasználatlanul van felhalmozva a kiállítás raktáraiban. E kegyelmes ajánló levélnek köszönhető figyelmet személyem iránt, még e raktár megtekintésénél kezdtem érvényesíteni, amennyiben 6 csomag bpesti kiállításra valót utólagosan bevitettem a kiállítandó műtárgyak közé, mint magyar specialitást, hogy legalább némileg képviselve legyünk. E hat csomag épen február vége óta feküdt

ross Gábor elhunyt jeles miniszter halálának hivatalos bejelentésével nyitotta meg s indítványozta, hogy az elhalt érdemeinek emlékeül Szabadka város közönsége jegyzőkönyvileg örökítse meg nevét s az özvegyhez részvétnyilatkozatot küldjön. A közgyűlés e szomorú kötelességből eredő indítványt egyhangulag elfogadta, nyomban megbízott Vojnits Félix városi főjegyző, hogy a részvét feliratot készítse el.

E megbízás alapján Szabadka város nevében a következő részvétírat küldetett fel a tegnapi napon:

Kegyelmes Asszonyunk!

Szabadka sz. kir. város törvényhatósági bizottságának mai napon egybegyűlt tagjai mélyen megszorodva vették a megrendítő hirt, hogy hazánknak legnagyobb munkása, a fáradságokat nem ismerő s tevékenységével korszakot alkotó lánglelkű hazafi Ónagyméltósága bellusi Baross Gábor m. kir. kereskedelmiügyi miniszter úr megszűnt élni.

A hazafiai fájdalom legőszintébb és legbensőbb érzetétől áthatva, egyhangulag elhatározta, hogy Nagyméltóságodat, családját s szeretet hazánkat ért pótolhatlan veszteség feletti fájdalomának jegyzőkönyvileg is kifejezést ad és ebbeli érzelmeit Nagyméltóságoddal részvétíratban közli.

Ezen határozat folytán Nagyméltóságodnak egész hazánkkal közös gyászába való őszinte részvétünket nyilvánítjuk, kérve az Isteni gondviselést adjon Nagyméltóságodnak s családjának elég erőt a nagy veszteség elviselésére s csepegtessen enyhítő balzsamot fájdalomtól szétmarczangolt szívébe.

Szabadka, 1892. évi május hó 12-én tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésből.

Vojnics Félix,
főjegyző.

Mamuzsich Lázár
polgármester.

A közgyűlésről szóló további értesítést legközelebbi számunkban hozzuk.

Tanügy.

Érettségi vizsgák tankerületünkben.

A szegedi tankerületi főigazgatóság a f. tanév végén a szegedi tankerületben tartandó szóbeli érettségi vizsgálatok rendjét már véglegesen megállapította. E szerint az érettségi vizsgá-

latok Baján június 1-én; a szegedi főreáliskolában június 7-én; a szegedi főgymnásiumban június 9, 10, 11, 13-án Nagybecskereken június 15-én; Szabadkán június 17, 18 és 19-én; Zomborban június 20-án: Ujvidéken június 22 és 23-án és végül Páncsován június 25-én tartatnak meg. Ezen vizsgálatokon Magyar Gábor főigazgatói helyettes fog elnökölni.

A dajka vagy néni.

Dajka vagy néni megszólitással illetik azon nőszemélyt, kit a város az óvók és óvónők mellé rendel azon célból, hogy a kisdedek között fölmerülő tisztogatási, öltöztetési, vagy vetkőzési teendőkből segédkezzék; tehát a dajka nem egyéb mint a város által fizetett szolgáló, ki az óvó parancsára köteles a kisdedeket szolgálni.

Ez a dajka teendője más városokban is. Nálunk is ép úgy mint mindenütt a dajkától semmiféle intelligenciát, vagy pláne szakképzettséget nem követel a hatóság.

A tapasztalat azonban azt igazolja, hogy az óvó urak nem mindig így fogják föl a dolgot. Ők a dajkát önmagukkal egyenrangúnak tekintik, persze a közügy rovására.

Ismerünk óvót, ki túlzásában annyira becsüli a dajkát, hogy a kisdedekkel még kezét is csókoltat a nénié. Ez ellen némely anya kifogással él; de hát ez még nem oly dolog, melyen jogosan megütközhetnék az ember.

Van azonban a dajkának az óvók által adott «egyenjogúsításnak» más jelentőségesebb része is; minek folytán szükséges a dologgal foglalkoznunk.

Mert a dolog így áll: az óvó urak — kivétel nélkül — azon nézetben vannak, hogy a dajka arra is való, hogy őket időről időre helyettesítse. Ez pedig nem áll, a dajka minden qualificatiót nélkülöző nő, ki tisztán szolgai teendők végzésére van az óvó vagy óvónő mellé adva. Nem egyéb mint egyszerű cseléd, még akkor is, ha különben az óvónak hites felesége is a dajka, mire szintén van nálunk példa. S ép ez óvó használja is legjobban ki ezen ferde felfogást; ott hagyja az óvóhelyiséget amikor neki tetszik és helyettesített magát neje által, ki aztán vesz magának annyi szabadságot amennyit akar és legtöbbször magukra hagyja a kisdedeket.

F. hó 12-én is ott láttuk a közgyűlési terem kisebb karzatán az óvót, s nem háborgatja lelkiismerete legkevésbé sem, midőn tudja, hogy hivatalos mulasztásban vétkes ha a «néni»-vel helyettesített magát.

Az óvók által saját kényelmükre bevett törvényellenes szokás ez, melyre annál inkább is felhívjuk a figyelmet, mert az újabb törvény kötelezővé tévén a kisdedek beteterelését; idején szeretnők tiszlába hozva látni e kényes ügyet, mely eddig csak a visszaélésekre adott — megtorlatlanul — okot és alkalmat.

Havas.

Közgazd., ipar, kereskedelem.

Utmutatás

a szőlőragya (peronospora viticola) ellen való védekezésre.

(szőlős gazdáink figyelmébe.)

III.

A rézgálicz és az ammoniak (szalmiak-szesz) keveréke (Eau céleste). Ennél előbb egy «anya-oldat»-ot készítünk, úgy, hogy 1 kilogr. rézgáliczot 3—4 liter meleg vízben a fentebb leirt óvatossággal feloldunk. Ha a rézgálicz tökéletesen feloldódott, s az oldat nem meleg, akkor lassan, folytonos kavarással 1½ liter, vagy csak 1 liter 22° ammoniakot öntünk hozzá. A folyadék erre zavarodni kezd és halványkék színt vesz föl, s ha az összes ammoniak már egészen bele van öntve, a folyadék mag meg tisztulnia és intezív ultramarin-kék színt fölvennie.

Ha a folyadék nem tisztól (különösen abban az esetben, ha csak 1 liter ammoniakot használtunk) akkor még több ammoniakot kell hozzá önteni, míg a tisztulás be nem következik.

Ez az anya-oldat 200 liter vízre elegendő.

A jegeczes azurin oldala. A jegeczes azurinnak a peronospora elleni védekezéshez való alkalmazhatóságára nézve hazánkban csak a keszthelyi gazdasági tanintézet szőlőjében tett rendszeres kísérlet. Ezen, valamint főképen Ausztráliában a múlt évben tett kísérletek eredményéről szóló jelentések reményleni engedik, hogy a jegeczes azurinban a szőlőművelők a peronospora elleni védekezéshez szintén használható szer birtokába jutnak.

Az azurin, főbb alkotórészeire nézve, nem egyéb, mint «Eau céleste», melynek vize el-

felbontatlanul a kiállítási raktárban, mivel későn lett bejelentve.

A kiállítási rotunda előcsarnokát képező hosszú egyenes csarnokokban kiállított műpári termékek szingazdag sorozatán átfutva, ha bejutunk a pázsit szőnyegekkel s disznővényekkel festőileg széppé varázsolt óriási köröndre, a különböző nemzetek színházai káprázatba hozták szemünket.

Valóságos tündéri látvány tárul elénk. A művelt nemzetek mindegyike bemutatja itt színpadját egy-egy irodalmi és művészi műremek megjelenítésében. Leirhatlan azon hatás, a melyet átérzünk, ha a bécsi, párisi, berlini, londoni, pétervári, pekingi, new-yorki stb. színpadokat látjuk feltűnedezni egy-egy színpadon előtűntetve művészileg azon nép művészi jellemrajzát, egy-egy színmű egy jelenetének ábrázolásában. — Reám a legnagyobb hatást a londoni, párisi s bécsi színházak mellett az orosz színház gyakorolta saját szerű nemzeti vonásai-
val. Valami saját szerű erő ömlik el az ábrázolt orosz színpadi alakok megjelenítésében. A nagy közönség bizonyára legjobban fogja megcsodálni a kínaiak kiállítását, illetőleg azokon feltűntetett torzjelenetek s bohókás látványosságokat.

És midőn végig fut tekintetünk az élő nemzetek színpadainak végtelennek látszó sorozatán, fájó szívvel vesszük észre, hogy a magyar színpadot hiába keressük. A magyar elem csak az egyik kapucsarnok két oszlopára szorított. A magyar színművészet jelenét csak a m. kir. operaház s annak felügyelője Szilágyi Lajos által kiállított 12 darab operaházi épület — fotografiák, tetőzeti és vasszerkezeti fényképek s vízfestésű tervrázok képviselik. A magyarországi régi színművészet műkincseit Váli Béla műtárgyai tüntetik elő, és pedig a Krisztus utáni IV-ik századból titeli színész sarkó, a római szinkör, a bártfai 1240 körüli színlapok, 1680-iki színházi előadás, Bercsényi, Tököli színlapok, I-ső Lipót 1696-iki színház engedély — okmánya, az első magyarországi színházak, az első Theaterjournal, az első magyar színészeti irományai, a gróf Csáky-féle első magyar színházi hírlap stb. stb. képeivel. A képek mellett futó magyarzó szövegben a magyar színművészet és irodalom van kimerítő, de dióhéjba szorított ösmertetésben bemutatva.

A budapesti nemzeti zenei konzervatórium kiállítása

oly szegényes és oly gyatrának tűnik fel az olasz, angol, német stb. zenészeti kiállítások mellett, hogy nem is emlitenők meg, ha nem óhajtanánk azt, hogy a kiállítók mielőbb kérjék vissza ódon évkönyveiket s kopottas holmijaikat. Jobb, ha nem láthatók, mintsem, hogy összehasonlítást provokáljanak. Pedig ezen a téren a hangjegyet missalekönyvektől le Cinka Panna s Lavotta s mások zenetermekéig, óriási tömegben lehetett volna bemutatni zeneirodalmunk gyöngyeit.

A zeneirodalom kitűnőségének s a zeneirodalmi ritkaságok több évszázados műkincsei közt a legkiválóbb helyet az olasz, spanyol és angol királyi ház kiállítása foglalja el. Mindezek azonban háttérbe szorulnak őfelsége Ferencz József által kiállított műkincsek előtt, melyek megbecsülhetlen anyagul fognak szolgálni az internacionális zeneirodalom s hangszerirodalom fejlődését megíró műtörténész kezeiben.

A zeneirodalom történetének megírója, ha az utolsó 6—9 századot írja, úgy bizonyára ő felsége gyűjteményét tekinti alapvetőül, ha pedig a zeneirodalom római görög korbéli emlékeit óhajtja tanulmányozni, úgy bizonyára az olasz, spanyol és görög királyi házak e nembeli kiállításait fogja felhasználni. A zenei őskori történetét pedig a kínai és hinda népek ezrekre menő gyűjteménye fogja szolgáltatni.

párologtatott, vagyis ha a jegecsez azurin vízben feloldatik, Eau céleste (a rézgálicz és ammoniak keveréke) áll elő.

A jegecsez azurin alkalmazását egyszerű kezelhetősége és tisztasága teszi ajánlatossá.

A jegecsez azurintól egy hektoliter vízre 200—250, esetleg 300 gramm használandó, a kisebb adag az első (praeventív, vagyis virágzás előtti) permetezésnél, a nagyobb adagok a későbbi permetezéseknél az esetben, ha a betegség erősebben lépne fel.

A jegecsez azurin egy kilogramm anyagot tartalmazó dobozokba bocsátatik fórgalomba. Minden dobozban öt csomag van, a melyek mindegyike 200 gramm, vagyis a legkisebb adagnak megfelelő jegecsez azurint tartalmaz.

Az oldat elkészítése végett egy csomag tartalma (200 gramm) egy hektoliter vízben feloldandó s az oldat jól megkeverendő, míg egyenesen kék színű lesz.

Ha a közép erősségű oldatot kellene alkalmazni, legcélszerűbb három csomag tartalmát (600 grammot) két és fél hektoliter (250 liter vízben, ha pedig a legnagyobb adagnak megfelelő oldat készitendő, három csomag tartalmát (600 grammot) két hektoliter vízben feloldani.

A jegecsez azurin használatig a nedveségtől megóvandó. A permetezés csak napfényes időben teljesítendő, a mikor a szőlőlevelek már felmelegedtek.

Kívánatos, hogy a jegecsez azurin hatásának különböző viszonyok közt teljesen megbízható kipróbálása végett a szőlőbirtokosok az egyéb keverékek és oldatok mellett párhuzamosan ezt a szert is alkalmazzák.

(Vége köv.)

Irodalom, művészet.

Műkedvelői előadás. Néhány kis lánykának is megesett a szíve a sokat emlegetett inségesek nyomorán. E hó 11-dikén műkedvelői előadást rendeztek Buchwald Lázár ügyvéd kertjében. A műkedvelő társaság kis gyermekekből alakult, kik az egész műsort egyedül állították össze. Volt szavaltat, melyet Müller Ilonka adott elő, aztán ének ezimbalom kísérettel mellet; előadták: Hegyi Emma és Fischer Ilonka. A műsor harmadik pontja egy igen csinos egy felvonásos szimfónia „Álom az erdőben.” A szindarabban közreműködtek; Borostyán Sarolta, Buchwald Ilonka, Hegyi Emma, Guttman Ilonka, Reinitz Janka Fischer Mellitta, Szilasi Rózsika, és Fischer Ilonka. Ez utóbbi ezimbalmon szólót is játszott. Végül elő adott egy előkép, melyben a fent felsoroltakon kívül még résztvettek: Kunetz Etelka Kramer Margit és Boriska, Bauer Sarolta és a két kis Szilasi nővér. A gyermekeken meglátszott, hogy mindenképp igyekeztek a szép számmal megjelent közönséget kielégíteni a mi teljesen sikerült. A tiszta jövedelem 40 frt. volt, mely összeget beküldték a „Magyar Hírlap” kiadóhivatalának, hogy rendeltetése helyére juttassa.

H I R E K.

Hol vannak „Mihasznaínk”? Ez már még is csak botrányos, hogy Szabadka Magyarország 3-ik városában soha sem lehet rendőrt találni ott ahol kell. Bezzeg a silleres palack meg pálinkás butykos mellett akár mikor akárhányat ott lehet látni. Még megbocsátható, ha a „Bajnáton” vagy a baromvásáron nem cirkálnak, (bár ott is kellene hogy legyen) de hogy a piac kellő közepén, a legforgalmasabb

utczákon olyan dolgok forduljanak elő, mint a tegnapielőttitétivásár alkalmával történt, ez valóban szégyenletes városunkra nézve. A halas kofa asszonyok rendszeren már kora reggel berugnak aztán maguk közt összevesznek, egymást szidják és oly kifejezésekkel illetik minőket még a legaljasabb nyilvános helyeken sem lehetne megbotránkoztatás nélkül meghallgatni. És épen e tájan fordul meg közönségünk színe-java, urhölgyek és fiatal iskolás leányok, kiknek akarva nem akarva meg kell hallani ezt a trágár aljas kifakadásokat. A láрма olyan nagy hogy egész népcsődület van, de «András»-éknak híre sincsen! Kérdjük rendőrkapitányunkat ugyan hol vannak az ugynevezett konstáblerek, ha még a piac kellő közepén sem lehet őket látni?

A „Szabadkai iparos ifjak művelődési kör”-e által f. évi június hó 6-án a város-erdőben rendezendő multságára nagyban folynak az előkészületek, a vigalmi bizottság minden lehetőt elkövet, hogy az ünnepélyt impozáns tegye. Mint értesülünk színi-előadás is fog tartatni, nemkülönbön számos szavaltat és alkalmi felolvasás. Szóval az ünnepély igen fényesnek ígérkezik. A nagy közönségnek már több ízben volt alkalma magának ezen kör tevékenységéről meggyőződést szerezni miért hisszük, most sem fogja megvonni tőlük partfogását. Jegyek előre válthatók a kör bizalmi férfiainál, továbbá: Baron Frigyes, Batancsics Lencsi és Kövecz Ilona divatüzleteiben, nemkülönbön Nánay Mihály, Guttman R., és Székely Simon üzleteiben.

Rendőrségünk figyelmébe ajánljuk a vasuti indóház körül ólálkodó csavargókat f. hó 12-én is megjárta egy n. kikindai jámbor utas ki a 3-ik osztályu váróteremben megismerkedett egy ilyen jó madárral, rábizta holmiját néhány percze meg odakint mulhatlan szükséges dolgát végzi. Mire visszatért, a jó pajtás eltűnt s vele együtt 18 frtot érő felső kabátja is, melyet az utas már csak a Joó-féle zálog házban talált meg ismét. Az ilyen dolgoknak nagyon könnyen elejét vehetné rendőrségünk, ha jobban ellenőrizné a várótermekben és az indóház előtt folyton ácsorgó egyéneket, a helyett hogy leülne az étterembe halzeidlizni.

Dr. Nádai izr. hitszónok tegnap tartott igen szép tartalmu, hatásos magyar és német próba szónoklatot a helybeli zsinagógában.

A 3 fagyos szent: Pongrácz, Szervác és Bonifác 11. 12. és illetve 13-án minden baj hátrahagyása nélkül vonultak át városunkon és határan.

Kéménytűz f. hó 9-én és 10-ik közti éjjel a szabadkai takarékpénztár és népbank épületének egyik kéménye kigyulladt. de a gyorsan megjelent városi tűzoltóság ezt nyomban elfojtotta.

Megunta a feleségét. Török Bálint 8-ik körü foglalkozás nélküli csavargó f. hó 12-én a reggeli órákban minden előzetes szóváltás nélkül kifent baltával a kezében neki rohant feleségének s oly sulyos csapást mért fejére, hogy az nyomban vértől elborulva összeesett. A tettest a rendőrség rögtön elfogta, vallatóra is vette miből kitűnik hogy elmebeteg, mert csak azt mondotta: «eleget éltem már veled» A sértett sebe életveszélyes s felgyógyulása igen valószínűtlen. A tettest átkísérték a kir. ügyészséghez, kibén ugyan azon személyt ismertük fel aki pár nappal ezelőtt elegánsan felöltözve megjelent Szalay László ügyvéd irodájában magát posztó gyárosnak mondva kijelentette, hogy neki Morvaországban 150 ezer frtos pöre van, hajlandó-e átvenni az ügyet.

Esküvő. Schilling Kálmán tszéki bíró tegnap d. e. tartotta esküvőjét özv. Dr. Reisner Gyulánéval. Az esketést Szász Károly reform. püspök végezte. A boldog házaspár nászutra kelt.

Van járdaszabályzatunk, van rendőrségünk, volnának felügyelő közegeink. Az aszfaltjárdán talicskát tolni tilos. Ezt eddig elvéve be is tartotta népünk, de ma talicska a talicska után gurul a sima aszfalton, a miről bármely időben meg lehet győződni épen lapunk szerkesztősége előtt is.

Baross Gábor a felejtetlen miniszternek megürült tárczája ő felsége által ideiglenesen Wekerle pénzügyminiszterrel tölthetett be. Baross utóaként kombinációban vannak: Zichy József gróf a kereskedelmi és Lukács Béla a közlekedésügyi tárczára.

Tészták könyve czim alatt most jelent meg Erzsébet néni ismert tollából egy főtt és sült tészták készítésének gyakorlati kézikönyve, melyet jó lélekkel ajánlunk minden háziasszony figyelmébe. A könyv 11 fejezetre oszlik s mintegy 300-féle tészta czélszerű elkészítési módjával ismertet meg. Tartalma; 1. Levesbe való tészták. 2. Gombóc-félék. 3. Metétek, galuskák és rétes-félék. 4. Különbféle tészták. 5. Puddingok. Élesztő, vaj és zsirban sült tészták. 7. Kochok és kocsonyafélék. 8. Crémek. 9. Torták. 10. Vegyes és tea-sütemények. 11. Cukor és gyümölcs mázok. — nincs az a szakácskönyv amely ily bőven és érthetően írja le a tészták elkészítését mint ez, a miért is igen ajánljuk minden háziasszony figyelmébe. Ara kötve 1 forint. Kapható Nyiregyházán a »Magyar háziasszonyok könyvtára« kiadóhivatalában.

Nyilttér. *)

Fejlődés az ipari téren.

A Juckert hám-kápán általam eszközölt javítás, illetve találmányom ügyében ellenem intézett nyilttéri támadásra adott válaszom folyományaképen még a következőkre kivánom a m. t. lószerszám-vásárló uraságok, úgy a szakiparosok és a t. olvasó közönség becses figyelmét felhívni.

Mindjárt másnap a hogy válaszom megjelent, Prohorz János úr a budapesti lószerszám-vereték-gyár tulajdonosa látogatott meg üzlethelyiségemben, s beszélgetés közben rá-tértünk erre az ügyre is, a mire ő, a látogató, körül belül a következőket mondotta: Bercesy úrnak régóta én szállítom a mesterséghez tartozó vas alkatrészeket, különösen a kápa vasakat, de azok az ön által javítottaktól annyira különböznek, hogy a kétféle kápa-vas között az elnevezésen kívül semmi egyéb hasonlat nincs, s ha jónak látja, megtekintés végett küldök is egyet.

Nevezett úr szavát tartotta, s a kápa-vasat szerdán május 11-én meg is küldötte. A mit én ahhoz értőknek rögtön meg is mutattam, a kik határozottan kijelentették, hogy a Bercesy úr által használni szokott és az általam javított hám-kápák között, akkora különbség van, hogy azokat csak a legvastagabb tudatlanság, vagy gyűlölködés és irigy féltékenység tévesztheti össze; miért is kénytelen vagyok kijelenteni, hogy a nagyváradi ipartestület érdemes elnökét, Tunits György kedves szaktársam szimplicziter becsapta, s hogy ez utóbbinak Csernetics Illés és Kovács Ferencz társaságában ellenem intézett támadása nem egyéb, mint konczföltő marakodás.

Egyébiránt az egész megtámadás magyarázatául szolgálhat azon tény, hogy én ezek egyikét a ki azelőtt mint mondani szokás, sülvé főve, üzletemben alkalmatlankodott, s többszöri barátságos felszólításaim daczára sem hagyott fel velem, erőlyesen kiutasítottam — főképen a mikor láttam, hogy látogatásainak egyetlen

*)E rovatban közlöttekért nem felelős a Szerk.

czélja, holmi mesterségbeli ügyességet, amit ő még nem tudott ellesni; mit én természetesen nem engedtem meg, akként gondolkodván, «kaparj kurta neked is lesz».

Most pedig annak közlése mellett, hogy a Bercsey féle kápa-vas, az én találmányommal való összehasonlítás céljából boltomban ki van állítva: a mélyen tisztelt lószerszám vásárló uraságoktól, szakiparosoktól és a n. é. közönségtől azon kéréssel vesszek búcsút, hogy újabb hasonló esetekben ne engedjék magukat holmi Tunits György és társai által félrevezettetni. Bercsey úrnak pedig csupán azt üzenem,

hogy máskor látatlanban ne ítéljen el senkit, mert az öregség még nem jogosít mindenre. Szabadka 1892 május 11-én.

Andrássy György.

Nyers selyem ruhák 10 frt 50 kr öltözetként, és még jobb minőségű szétküld a Henneberg G. féle selyemgyár Zürichben. Minta pósta fordulóval. Levél 10 kr. Gloria selyem 120 cm, széles por és esőköppönyekre.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Univ. med. **dr. Wohl József** egyetemes orvostudor, volt egyetemi tanársegéd, Tauffer tanárnak volt segédorvosa, mint **szülész és nőorvos** (specialista) városunkban letelepedett. — Lakik: a nagy takarékpénztár (posta) épületben. Rendel; d. e. 8—9-ig, d. u. 2—3-ig. 3—10

HIRDETÉSEK.

REGEDI
legtisztább égvényes
savanyukút
legjobb frissítő és asztali ital

kipróbált szer köhögés, torokbajok, gyomor- és hólyaghurut ellen.

Prospektusok minden elárúsító helyen, ugy az IGAZGATÓSÁGNÁL RADEIN fürdőben Stájerben.

4—20

Vas és fűszer-üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a ZOMBORI-uton, **Vály Béla** ur házában

vas- és fűszer-kereskedést

nyitottam, hol minden ezen szakmákba vágó cikkek a legjutányosabb árak mellett kiszolgálók.

Midőn ezt becses tudomásra hozom, nem mulaszthatom el kérni a n. é. közönséget, hogy ebbeli szükségleteiket nálam szerezzék be, én pedig oda fogok hatni, hogy pontos és olcsó kiszolgálásom által becses bizalmukat a legjobban kiérdemelhessem.

Könyves Tóth Antal.

1—10

Az ásványvizek királya

Borszéki savanyúvíz

minden eddig ismert ásványvizek között a legszénsavdusabb. Általánosan ismert kitűnő asztali és üdítő-ital.

Főraktár: Szabadka és vidékére,

1—8

ROZNOFSZKY JÓZSEF

fűszer-, csemege-, ásvány- és gyógyvíz kereskedőnél Szabadka, Főter.

Csakis a világhírű **cigarettapapírost** használjátok

Les Dernières Cartouches

BRAUNSTEIN FRÈRES párisi

gyárból, 65., Boulevard Exelmans.

E gyártmány a papiripar diadala, a cigarettapapir eszményképe.

Ezen cigarettapapíros és cigarettafüvel gyári raktára:

Bécs, I. Schottenring 25.

Valódi francia cigarettafüvel a „Les Dernières Cartouches“-papírból készítve melynek minden doboza „Braunstein Frères“ czéjét viseli, Szabadkán Jó Gusztáv úrnál kapható. 4—25

Magyar Országos Központi Takarékpénztár

Budapest, Deák Ferencz-utca 7-ik szám

engedélyez

törlesztéses jelzálogkölcsonőket földbirtokokra

a kimutatott földadó vagy a színhelyen fogatosított becslés alapján.

Kölcsonkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv hitelesített alakban csatolandók.

A legkisebb engedélyezhető kölcson 1000 frt.

Bármennyű kérdések a fentti ezimhez intézve, gyors elintéztést nyernek.

Szabadkán, az intézet megbízottja: Szalay László ügyvéd.

2—10

Egyedül elismert kellemes izű természetes hashajtószer

FERENCZ JÓZSEF

keserűvíz, a keserűvizek királya.

10 aranyéremmel az 1-ső kiállításokon kiüntette, leginkább ajánlva az orvos urak által. Kéretik csak **Ferencz József-viz**, nem pedig Budai vagy egyéb elnevezést használni. Kapható mindenütt. Az Igazgatóság, Budapest, Váczi-utca 18. 9—10

Nyomatott Kardos F. könyvnyomdájában Szabadkán Weinht-féle ház.